

Arhitekta palīga profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – arhitekta palīgs.
2. Profesijas kods – 2161 02.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – ceturtais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:

– arhitekta palīgs ir speciālists, kurš ir ieguvis pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību arhitektūrā, apguvis projektēšanas pamatprincipus, apguvis universālā dizaina principus, orientējas arhitektūras, pilsēt būvniecības un mākslas vēsturē, tradicionālajos un jaunākajos būvmateriālos un tehnoloģijās, kā arī citās ar telpiskās vides veidošanu saistītajās jomās, un ir ieguvis patstāvīgas darba iemaņas objektu uzmērīšanā un uzmērījumu rasējumu izgatavošanā, ēku arhitektūras konstruktīvo mezglu izstrādāšanā, ieskaitot materiālu un detaļu specifikācijas, tāmju dokumentācijas sastādīšanā, informācijas grafiskajā apkopošanā un būvprojektu dokumentācijas noformēšanā, izmantojot automatizētās projektēšanas programmas un citas tehnoloģiskās iespējas, kā arī prezentācijas materiālu veidošanā.

Arhitekta palīgs var strādāt arhitekta birojā, valsts vai pašvaldību būvniecības procesa uzraudzības un kontroles iestādē, nekustamā īpašuma novērtēšanas, būvmateriālu un ēku aprīkojuma un iekārtu ražošanas un tirdzniecības komercsabiedrībās.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja arhitekta vadībā veikt konkrēta objekta projektēšanas darbus atbilstoši Latvijas Republikas būvniecību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem un Eiropas Savienības tiesību normām būvniecības jomā, kā arī universālā dizaina principiem.

2. Spēja izstrādāt, grafiski noformēt un normatīvajos aktos noteiktajā apjomā un kārtībā nokomplektēt būvprojekta dokumentāciju.

3. Spēja pārzināt dažādu būvprojektēšanas jomu speciālistu sadarbības principus un viņu risinājumus izstrādājamā būvprojekta dokumentācijā atbilstoši objekta arhitektoniski telpiskajam risinājumam, kā arī risināt projektēšanas gaitā izveidojošās problēmu situācijas un pieņemt savas atbildības jomai adekvātus lēmumus.

4. Spēja pārzināt būvprojektēšanas sagatavošanas darbu un izejmateriālus, tai skaitā ģeodēzisko, ģeoloģisko, topogrāfisko darbu un metroloģijas pamatprincipus.

5. Spēja strādāt komandā un patstāvīgi.

6. Spēja veikt objekta uzmērīšanu un izgatavot uzmērījuma rasējumus.

7. Spēja novērtēt un analizēt projekta energoefektivitātes un ekonomiskos faktoros, kā arī nodrošināt projekta risinājumu atbilstību vides aizsardzības, vides pieejamības, ugunsdrošības un darba aizsardzības noteikumu prasībām.

8. Spēja orientēties Latvijas Republikas tiesību sistēmā.

9. Spēja mērķtiecīgi lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas projektēšanas procesā.

10. Spēja sazināties profesionālā līmenī valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Lasīt un izprast, kā arī arhitekta vadībā izstrādāt un nokomplektēt būvprojekta dokumentāciju un izgatavot ar to saistītos uzskates materiālus, mērķtiecīgi lietojot profesionālās datorprogrammas un citus tehniskos līdzekļus.

2. Vākt, analizēt un izmantot projektēšanai nepieciešamo informāciju.

3. Piemērot atbilstoši projektējamā objekta specifikai Latvijas būvnormatīvu prasības, kā arī mērķtiecīgi izvēlēties piemērotākos būvmateriālus un ēku aprīkojuma un apdares sistēmas.

4. Ievērtēt būvkonstrukcijas un inženierkomunikācijas izstrādājamā objekta arhitektoniski telpiskajā risinājumā.

5. Veikt būvdarbu izmaksu aprēķinu, ekonomisko faktoru izvērtējumu, variantu salīdzinošo analīzi un optimālākā varianta izvēli.

6. Izmantot standartizācijas pamatprincipus būvprojekta risinājumu optimizēšanai.

7. Novērtēt kritiski savu profesionālo darbu un kvalifikāciju un pilnveidot to.

8. Pārvaldīt valsts valodu.

9. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

10. Pārvaldīt vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī.

11. Pārzināt un pielietot universālā dizaina principus.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

- 1.1 augstākā matemātika;
- 1.2. būvķīmija;
- 1.3. būvniecības siltumfizika;
- 1.4. būvmehānika;
- 1.5. materiālu pretestība;
- 1.6. ēku inženierkomunikācijas;
- 1.7. elektrodrošība;
- 1.8. tiesību pamati;
- 1.9. socioloģijas pamati;

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. telpiskās vides veidošanas pamatprincipi;

2.2. arhitektūras un interjera projektēšanas, ēku renovācijas un restaurācijas pamatprincipi;

2.3. teritorijas plānošanas un pilsētībūvniecības pamatprincipi;

2.4. arhitektūras, pilsētībūvniecības un mākslas vēsture, mūsdienu arhitektūra;

2.5. ēku tipoloģija, ēku daļas;

2.6. ārtelpu detaļiekārtas;

2.7. kompozīcija;

2.8. universālā dizaina pamatprincipi;

2.9. būvmateriāli /arhitektūras materiālmācība;

2.10. būvkonstrukcijas (dzelzsbetona un akmens konstrukcijas, metāla konstrukcijas, koka un sintētisko materiālu konstrukcijas);

2.11. būvniecības normatīvie akti;

2.12. ģeodēzija;

2.13. inženierģeoloģija;

2.14. būvdarbu tehnoloģija un organizēšana;

2.15. ugunsdrošība;

2.16. civilā aizsardzība;

2.17. profesionālie termini valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

3.1. tēlotāja ģeometrija, rasēšana;

3.2. ēku, būvju un to mezglu konstrukcijas;

3.3. būvju stiprība un noturība;

3.4. tēlotājmāksla, krāsu un stilu mācība;

3.5. maketēšana, datorzinības un datorizētās projektēšanas līdzekļi;

3.6. ekonomika un komercdarbība, būvizmaksas;

3.7. profesionālā saskarsme un saskarsmes psiholoģija;

3.8. ekoloģija un vides aizsardzība;

3.9. informācijas tehnoloģijas;

3.10. darba tiesiskās attiecības;

3.11. darba aizsardzība;

3.12. valsts valoda;

3.13. vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī.

Pienākumi un uzdevumi:

Pienākumi	Uzdevumi
1. Objekta uzmērīšana.	1.1.izmantojot mērinstrumentus veic ēkas uzmērīšanu; 1.2.veic objekta dokumentālo fotografēšanu; 1.3.izpilda uzmērījuma skices un darba zīmējumus; 1.4.izpilda uzmērītā objekta rasējumus; 1.5.izejmateriālu apkopošana un analīze; 1.6.izmērīšanas materiāla noformēšana.
2. Piedalīšanās konkrēta jauna objekta projektēšanā.	2.1.pēc arhitekta uzdevuma veic teritorijas apsekošanu; 2.2.izpilda objekta skices ar roku vai projektēšanas programmām; 2.3.veic projekta izstrādes lietvedību; 2.4.izvēlas un saskaņo ar arhitektu projektā izmantojamās būvmateriālus un to izmaksas; 2.5.piedalās projekta arhitektūras daļas izstrādāšanā; 2.6.izstrādā ēku arhitektoniskās detaļas un konstruktīvo mezglu risinājumus; 2.7.sastāda un aprēķina nepieciešamo materiālu specifikācijas.
3. Piedalīšanās rekonstrukciju (pārbūvju), renovācijas un restaurācijas objektu projektēšanā.	3.1.veic ēkas apsekošanu un izpētes darbu; 3.2.veic objekta uzmērīšanu un fotofiksāciju; 3.3.sagatavo uzmērījuma rasējumus; 3.4.veic ēkas arhitektonisko un kultūrvēsturisko vērtību izpēti arhitekta vadībā; 3.5.apkopo izejmateriālus un piedalās objekta analīzē kopā ar projekta arhitektu; 3.6.piedalās projekta AR sadaļas izstrādē un noformēšanā; 3.7.veic paskaidrojuma raksta izstrādāšanu.

4. Piedalīšanās teritorijas plānošanā.	<p>4.1.vāc datus esošās situācijas apzināšanai;</p> <p>4.2.veic teritorijas apsekošanu;</p> <p>4.3.izvērtē teritorijas plānojuma atbilstību normatīvo aktu prasībām;</p> <p>4.4.darba grupā analizē konkrētu teritoriju izmantošanu apbūvei;</p> <p>4.5.piedalās teritorijas plānojuma koncepcijas izstrādāšanā;</p> <p>4.6.arhitekta vadībā piedalās teritoriju izmantošanas un apbūves prasību izstrādāšanā;</p> <p>4.7.novērtē dabas un vides ietekmi uz esošās teritorijas izmantošanu;</p> <p>4.8.piedalās teritorijas telpiski kompozicionālās struktūras veidošanā.</p>
5. Projekta dokumentācijas grafiskā noformēšana.	<p>5.1.apkopo savāktu informāciju un būvprojektēšanas dokumentus;</p> <p>5.2.informācijas un dokumentu grafiska noformēšana;</p> <p>5.3.sakārto un nokomplektē objekta tehnisko projektu;</p> <p>5.4.piedalās būvprojektu skaņošanas procesā.</p>
6. Prezentācijas materiālu sagatavošana.	<p>6.1.projekta grafiskā materiālu sagatavošana;</p> <p>6.2.uzskates materiālu sagatavošana;</p> <p>6.3.sagatavo materiālus visa veida prezentācijām;</p> <p>6.4.izgatavo projekta būvapjoma un novietnes detalizētu maketu;</p> <p>6.5.ar projektēšanas programmām veic objekta perspektīvos skatus – vizualizācijas;</p> <p>6.6.ar projektēšanas programmām veic objekta telpu interjera perspektīvas;</p> <p>6.7.noformē prezentācijas materiālus atbilstoši pasūtītāja prasībām.</p>

Arhitekta palīga profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Inese Reitāle – profesijas standarta izstrādes darba grupas vadītāja, Rīgas Celtniecības koledžas Arhitektūras katedras vadītāja;

Inna Šablovska – Rīgas pilsētas valsts un pašvaldības dzīvojamo māju privatizācijas komisijas Privatizācijas sagatavošanas daļas arhitekte;

Mārcis Nikolājevs – Būvnieku asociācijas izpilddirektors.

Arhitekta palīga profesijas standarta eksperti:

- E.Treimanis – Arhitektu savienība, valdes priekšsēdētājs;
A.Liepiņš – Ekonomikas ministrija, valsts sekretāra vietā valsts sekretāra vietnieks;
I.Knēts – Rīgas Tehniskā universitāte, rektors.